

Hamlet Isaxanlının

TƏZADLAR şer kitabı haqqında təzadsız fikirlərim / Xəzər

Xəbər. – 2003. -01-31 oktyabr (№ 153). –s. 8-9.

Otağımda çoxlu kitablar var. Dünya ədəbiyyatının, Azərbaycan ədəbiyyatının neçə-neçə nümunələri var kitab şkafımda. Amma mənimçün doğma, ürəyimə yatımlı, içindəki şerləri könlümü oxşayan bir kitab işə həmişə mənimlədir. Həmişə çantamdadır. Bu, Hamlet Isaxanlının «Təzadlar» kitabıdır. Bu kitab 2001-ci ildə çap olunub. Amma o kitabı mən ilk dəfə bu ilin yanvar ayında oxumuşam. Bu kitabı çap edilən kimi deyil, bir müddət keçəndən sonra oxuduğuma təəssüf hissi keçirirəm. İndi işə onu dönə-dönə, hər gün oxuyuram. Nədir bu kitabı, bu kitabın içindəki şerləri mənə doğmalaşdıran?

Mən indi bir oxucu kimi bu kitabı, kitabdakı şerləri mənə doğmalaşdıran, mənə sevirən üstünlüklərdən söhbət açacağam.

Həm də hərdən hissələrini, duyğularını şerə çevirən şairə kimi söz açacağam bu kitabdən. Şerə, sənətə vurğun bir insan kimi danışacağam bu kitabdən, bu kitabdakı şerlərdən. Şeri qiymətləndirməyi bacaran adicə kənd müəllimi kimi söhbət açacağam çox sevdiyim bir kitabdən.

Oxudum «Təzadlar»dakı şerləri. Oxuya-oxuya başa düşdüm ki, Hamlet Isaxanlının şerləri mənə çoxdan tanışdır. Belə ki, bir dəfə Lütfiyar İmanov mahnı oxuyurdu. Belə bir misra var idi o mahnının sözlərində:

Həssas ürək qəmə batıb

çürüməsə,

yaşamağa nə varki.

O mahnını dinləyərkən bu sözlər o qədər ürəyimə yatmışdı ki! Belə bir şeri yalnız həssas ürək sahibi, hər kəsə, hər şeyə həssaslıqla yanaşan ürək sahibi yazsa bilərdi. Mən o vaxt o şer sahibinin kim olduğunu öyrənə bilmədim. Çünki, bizlərdə bir qayda olaraq ən çox mahnıların bəstəkarlarının adı çəkilir, şer müəllifləri yada salınmır... Sonralar işə sevimli müğənnim Elza Seyidcahanın ifasında «Baş açmadım bu dünyadan» mahnısını eşitdim.

Ağac içindən oyulur,

İllan qabıqdan soyulur,

Sevən gözündən duyulur,

Doymadım dadlı rüyadan,

Baş açmadım bu dünyadan».

Bu mahnıların sözlərini «Təzadlar»da görəndə, həmin şerlərin sahibinin Hamlet Isaxanlı olduğunu biləndə elə də təəccüblənmədim. Çünki Hamlet Isaxanlını tanıyan hər bir kəs əmindir ki, belə şerlər yalnız onun qələmindən çıxsa bilər.

Vərəqləyirəm kitabın səhifələrini. «Şer yolu» şerində belə yazır şair:

Bu şerə də mahnı bəstələnib. «Səni sevdim çox sadəcə» deyən şairin sözləri neçə-neçə ürəklərdə özünə yer tapıb, həzin, ürəyə yatımlı musiqisi ilə, sadə, adi sözləri ilə neçə ürəklərdə məskən sahb.

...Şairin gözündə görəsən kimlər, nələr gözəldir?

Bu suallarına «Gözəldir» şerində cavab tapdım.

*Bulaqsuya dönür, axır şırhaşır,
Sevdalı meşədə kim pıçıldaşır?
Hər yanda möcüzə, xəyalım çaşır,
Aran da gözəldir, dağ da gözəldir!*

Ve yaxud:

*Qol-qola gəzməyə
gözdən uzaqda
Bağca da gözəldir,
bağ da gözəldir.*

Sevən üçün bes daha nələr gözəldir?

*Ürək çırpınanda, göz çağıranda,
Nəfəs bir olanda, dil lal olanda,
Dodaq can atanda, sifət yananda,
Sol yanaq da gözəl,
sağ da gözəldir.*

*Bir kəs ki, olubdur egq avarəsi,
Sağalmaz qəlbini didən yarəsi,
Öldürər, dirildər, yoxdur çarəsi,
Ölən də gözəldir, sağ da gözəldir.*

Şair sevenlərə nə arzulayır? “Sevənlərə” şerində şairin duyğuları aşağıdakı misralarda canlanmışdır.

*Həyata bolluca qucaq açınız,
Sevgidən od alsın arzularınız.*

*Yerde dayanmayın,
göydə durmayın,
Uçsun yel qanadlı xəyallarınız.*

*Giündüzlər günəşdən,
gecələr aydan
Zərif işıq əmsin duyğularınız.
İnsanı, torpağı, Allafı sevin,
Eşqə səcdə qulsın qayğularınız.*

Həyat haqda, diinya haqda kimlər söz söyləməyib, kimlər fikir söyləməyib. Bəs Hamlet Isaxanlı üçün nədir diinya, nədir sevgi, nədir xəyal?

*Diinya - tanrının töhfəsi,
Sevgi – gəncliyin nəfəsi.
Nə diinya heç, nə sevgi puç!
Qəm evində yatma, könül,
Xəyala dal, qanadlan, uç,
Xəyal - eşqin fəlsəfəsi!*

Şer nədir? Əsl şer necə olur? Bu suala hərə bir cür cavab verir.

Mənimçün şer pıçılıtdır. Qəlbin pıçılıtsı. Nədənsə mən həmişə hay-küylü şer oxumağın əleyhinə olmuşam. Şer sakitlik sevir. Necə ki, şairlər təkliyi sevir. Necə ki, şer sakitlikdə yaranır. Səs-küy və şer -antonimdir. Əsl şer nəyə deyirəm mən? Yazdıqlarım mənim öz şəxsi fikirlərimdir. Kimsə mənimlə razılaşmaya da bilar... Tutaq ki, mən hər hansı şəxsi tanımıram. Onun düşüncələrindən, keçmişindən, gələcəyə olan ümidindən xəbərsizəm. Əgər o şairin şerlərini oxuyandan sonra mən o şairi az da olsa tanıya bilirəmsə, onun yazdıqlarını mən şer hesab edirəm. Şer hissini, duyğunun “övladlarıdır”, ağılı yox. Ağılı “övladı” olan elmi əsərdir, şer deyil. Nəyə görə bu haqda bir qədər çox yazdım. Çünki bir şerdən söz açmaq istəyirəm. Bir insanın hisslərindən, iç dünyasından xəbər verən bir şerdən “Tək qalmaq istəyirəm”. Məncə şair Hamlet Isaxanlı və yaxud “Xəzər Universitəsi”nin rektoru Hamlet Isaxanlı tanımaq istəyən hər kəs üçün elə bircə bu şeri oxumaq kifayətdir ki, onu tanıya biləsən.

Yoruluram

*Şəhərlərin səs-küyündən,
Qaçmaq istəyirəm hərdən
İnsanlardan, bu gündən.*

Və ya:

Böyük-böyük icaslarda,,

Haylı –küylü məclislərdə

Sevmirəm söz deməyi,

Ya boş söz dinləməyi.

... Gündəlik qayğılar

Başından aşanda,

Dünyanın haqsızlığı

Aşib-daşanda

Sıxır məni

Şövkət də, şən da,

Toy da, nişan da.

Qaçmaq istəyirəm

Qurultulu çal-çağırdan,

Zəngindən, fağırdan

O anda

Bir sadə tütək almaq

Və təklük havası çalmaq

Keçir ürəyimdən.

Şair neyləyir əlacız qalanda?

Gözlərimi yumuram

Əlacsız qalanda.

Təklüyə cumuram

İlk imkanım olanda.

Bəs nədir təklük?

Təklük -

Fikrimin siislandiyi

Ən uca yüksəklik.

Təklük -

Xəyalımın bəsləndiyi

Ən xoş gerçəklik.

“Dənizdə bir quş” şerini oxuyuram. Uşaq kimi kövrək, ağsaqqal kimi müdrik bir şair ürəyini oxuyuram bu şerda.

**Istanbul, Boğaziçi,
Tüğyan edir dalğalar.
Dayan bir an, gəmiçi,
Dənizdə bir quş ağlar.**

Nə olub axı o quşa? Şair nə üçün dənizçiyə “dayan” deyir? – Niyə ağlayır o quş?

**Qırılmışdır qanadı,
Qalıb suyun üzündə.
İşlər yaman fənadı,
Qəm oxunur gözündə.**

**Güvəndiyi göy sular
O quşa qənim oldu.
Üzüntülü duyğular,
Ağrılar mənim oldu.**

Çox yazaram Hamlet müəllimin şerləri haqda. Əbədi, bütün zamanlar üçün təzə olan şerləri haqda. Onun şerləri əbədidir. Çünki şerlərinin mövzuları əbədidir. Mən onun bir neçə şerləri haqda fikirlərimi yazdım. Gələcəkdə isə onun rübailərindən söz açacağam. Riyaziyyatçı ağı ilə şair hisslərinin vəhdətindən yaranmış rübailərindən...

Sevil GÜLTƏN